

Ολοκληρωτικά καθεστώτα και παρακολούθηση πολιτών

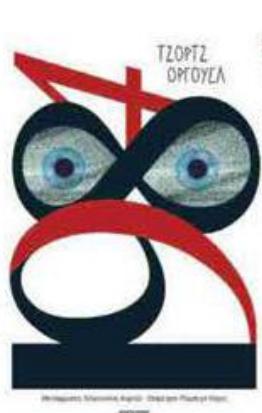
«Η φάρμα των ζώων» και το «1984» του Τζ. Όργουελ, εκδόσεις Ψυχογιός

Του Γιώργου Σ. Κουλουβάρη
gkoul@naftemporiki.gr

Τα εμβληματικά έργα του Τζορτζ Όργουελ «Η φάρμα των ζώων» και «1984» κυκλοφορούν στη σειρά «Τα Κλασσικά» από τις εκδόσεις Ψυχογιός, σε μετάφραση Αύγουστου Κορώ και επίμετρα των Τζούλιαν Σιμόνς και Ρόμπερτ Χάρις, αντίστοιχα. «Όλα τα ζώα είναι ίσα, αλλά ορισμένα ζώα είναι πιο ίσα από τα άλλα» - αυτήν τη φράση από τη «Φάρμα των Ζώων» έχει περάσει στην κοινή συνείδηση διαφορετικών λαών, μιλώντας στις καρδιές ανθρώπων που εκπιμούν τα αγαθά της κοινωνίου λευκής δημοκρατίας.

Ποιος τη λέει; Τα γουρούνια της φάρμας, τα οποία, μετά την κηφόφρα επανάστασή τους κατά των ανθρώπων-αφεντικών, δεν εγκαθίδρυουν την ισόπτια μεταξύ των ζώων, που ήταν αρχικός στόχος της επανάστασης, αλλά ένα ολοκληρωτικό καθεστώς υπό την απόλυτη εξουσία του γουρουνιού που ονομάζεται «Ναπολέων». Σε αυτή την αλληγορική νουβέλα, γραμμένη το 1945-μόλις τρία χρόνια πριν από το «αδελφό» έργο, «1984», η πολεμική του Όργουελ απένταντι στον σταλινισμό βρίσκεται το αποκορύφωμά της. Κλασικό έργο πλέον, αγαπημένο από διαφορετικές γενιές αναγνωστών, έχει μεταφερθεί πολλές φορές στον κινηματογράφο, την τηλεόραση, το θέατρο.

Στο «1984», το έτος είναι το 1984, και παγιών στον δυπικό

Ο Τζόρτζ Όργουελ (1903-1950), θεωρείται ένας από τους επιδραστικότερους Βρετανούς συγγραφείς του 20ού αιώνα. Οι όροι «οργουελικός» και «οργουελιανός» έχουν περάσει στην καθομιλουμένη όταν κάποιος θέλει να χαρακτηρίσει έναν κόσμο ανελέυθερο. Ανάλογα, ο όρος «Μενάλος Αδελφώς» έχει καθιερωθεί στην πολ. κοινωνιό -και υποκαυλιτούρα- και όχι μόνο.

κόσμο ἔχει επιβληθεί το ολοκληρωτικό καθεστώς της Ωκεανίας, το οποίο επιδίεται, μέσα από πλεκτρονικές οθόνες και πινΑστυνομία Σκέψης, στη συνεχή πλεκτρονική παρακολούθηση των πολιτών. Σπιν κορυφή της εξουσίας, ο πανίσχυρος, άφαντος, αλλά πανταχού παρόν, εντέλει. Μεγάλος Αδελφός.

«Στο βάθος του ορίζοντα, ένα ελικόπτερο βουτιώνει ανάμεσα στις στέγες, πετούνε μια στιγμή ψηλά σαν κρεατόμυγα κι εξακοντιζόνται πάλι πέρα μ' ένα καμπυλωτό πέταγμα. Ήταν το εναέριο περιπολικό της αστυνομίας, που κατασκόπειε τον κόδιμο μέσα απ' τα παράθυρα. Ωστόσο, οι περιπολίες δεν είχαν σημασία. Το μόνο σημαντικό ήταν η Αστυνομία Σκέψης [...] Φυσικά, δεν είχες τούπο να γνωρίζεις κα-

τά πόσο σε παρακολουθούσαν σπν όποια δεδομένη στιγμή. Το πόσο συχνά -και μέσω ποιου συστήματος- η Αστυνομία Σκέψης εστίαζε στο εκάστοτε άτομο πάντα ζήτημα εικασίας. Μα όπως και να 'χε, μπορούσαν να συνδεθούν με τη συσκευή σου οποιεδήποτε ήθελαν. Έπρεπε να ζεις -και ζούσες από συνήθεια που γινόταν ένοτικο- προεικάζοντας πώς κάθε σου ήχος γινόταν αντιληπτός και κάθε σου κίνηση, εφόσον δε λάβαινε χώρα σε απόλυτο οκοτάδι, πάντα δυνάμει αντικείμενο σχολαστικής ανάλυσης».

Μέσα σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, ο Ουίνστον Σμιθ, ένα φαινομενικά πειθήνιο μέλος του Κόμματος, ονειρεύεται την ανατροπή του καθεστώτος. Η γνωστικά του με την Τζούλια προσ-

δοτεί ἔνα ανεξήλεγκτό ερωτικό πάθος. Καθώς ο ἔρωτας λογίζεται εδώ πράξη αντίστασης, ο δύο εραστές θα βρεθούν αντιμέτωποι με τους χειρότερους εφιάλτες τους.

Το ζωφερό όραμα του «1984», το δυστοπικό μυθιστόρημα που ο Όργουελ συνέγραψε το 1948, αντιτρέφοντας τα δύο τελευταία ψηφία στον τίτλο, καταδεικνύεται σήμερα πιο επίκαιρο από ποτέ. Το έργο μεταφέρθηκε στο σινεμά, την τηλεόραση, ενώ έχει γίνει και όπερα. Από τις πιο γνωστές κινηματογραφικές μεταφορές του πάντα, το 1984, σε σκπνοθεσία του Μάικλ Ράντιφορντ και πρωταγωνιστές τους Τζον Χερτ, Σουζάνα Χάμιλτον και των Ρίτσαρντ Μπάρτον στον τελευταίο ρόλο της Ζωής του, *(ISID:14282739)*